

ФОБТ

(тест на окултно крварење во столицата)

Центар за семејна медицина
Медицински Факултет Скопје

Центар за семејна медицина,
Медицински Факултет Скопје 2013

□ ЦЕЛ :

Да се запознаат семејните доктори со ФОБТ тест како дел од програмата за скрининг на колоректален карцином

□ ЗАДАЧИ:

- ✓ семејниот доктор ќе знае да даде точно упатство за спроведување на ФОБТ
- ✓ Ќе знае да ја објасни динамиката и начинот на земање на измет
- ✓ Информирање на пациентот за неговата обврска по направениот ФОБТ тест

ФОБТ е неинвазивен тест кој детектира скриена,окултна крв во измет. Таа крв може да е од секаде по должина на дигестивен тракт и е предупредувачки знак дека лицето има колоректална болест, вклучувајќи и КРК. Тестот е со специфичност поголема од 95% за откривање на КРК и повеќе од 90% за откривање на аденоми.

ФОБТ

- Постојат два типа на ФОБТ
традиционален-брис тест (изработени и толкувани од страна на медицински професионалец)
Реагенс плочки (достапни во аптеки, без рецепт)

**Даватели на здравствени услуги
фаворизираат традиционален тест.**

Зошто тестот се прави?

- Скрининг на КРК
- Евалуација на анемија

ФОБТ

- **Предности**

- ✓ Неинвазивен
- ✓ Ниска цена

- **Недостатоци**

- ✓ Детектира крв во столица, но не и причината.
- ✓ Лажно-позитивен поврзан со дополнителни испитувања.
- ✓ Лажно-негативен (пропуст на бо лест во рана фаза).

Семејниот лекар одлучува на кој пациент ќе понуди преглед со ФОБТ тест за рана детекција на рак на дебело црево и тоа кај популација со просечен ризик на возраст од 50-75 години.

Одсуство на лична (полип, КРК, инфламаторна болест) и фамилијарна историја за КРК

1-2 годишно

ИНСТРУКЦИИ ЗА ПАЦИЕНТИ

- Докторот го објаснува начинот и динамиката на земање измет
- Ги објаснува методите за земање измет
- Дава 3 флакони (тест-туби)
- Доставка на материјалот до Центар за јавно здравје во рок од 1 недела од првото земање измет.
- Обврска на пациентот да го информира семејниот доктор за резултатот од тестирањето.
- При позитивен наод упатување на пациентот на дополнителни испитувања

Клиничка вештина – мала групна работа

- Демонстрација на земање материјал и изведување на тест

Што значи абнормален резултат?

Позитивен тест може да укаже на следниве сосотјби

- Крварње од езофагеални варикси
- Полип или канцер на колон
- Езофагитис
- Гастритис
- GI-траума
- GI-тумор
- *Хемороиди*
- *Фисури (пукнатини околу анусот)*
- *Инфламаторни болести на дебело црево*
- Пептички улкус
- Компликации од неодамнешна GI оперативна интервенција

Ризици

- Негативен тест немора да значи дека пациентот нема колоректална болест во моментот
- Не сите полипи крварат
- Не сите полипи крварат постојано

Тоа е одговорот зошто ФОБТ тест мора да се употребува заедно со една од другите повеќе инвазивни скрининг мерки:

Флексибилна сигмоидоскопија

Колоноскопија

Двојно-контрастна иригографија, компјутерска виртуелна колонографија

Фактори кои допринесуваат за помала прецизност на тестот

ЛАЖНО-ПОЗИТИВЕН ТЕСТ

- Крваречки непца после стоматолошка интервенција
- јадење црвено месо во рок 3 дена
- репка или рен
- лекови како причина за ГИ крварење
 - антикоагуланти
 - Аспирин 300мг/ден
 - железо препарати високи дози
 - НСАИЛ
 - кортикостероиди

ЛАЖНО-НЕГАТИВЕН ТЕСТ

- Големи количини на витаминЦ

ГЕНЕРАЛНО ИЗБЕГНУВАЊЕ НА ХРАНА НЕ СЕ ПРЕПОРАЧУВА СО ИСКЛУЧОК НА ЦРВЕНО МЕСО

Заклучок

Семејниот доктор ги превзема активностите за спроведување на ФОБТ за рана детекција на карцином на колон

Колоноскопија генерално се препорачува како приоритетен пратечки тест кај позитивен ФОБТ

Причини за позитивен тест:

2-10% **канцер** (колоректален, гастричен)

20-30% **аденом** или **полипи**

крваречки пептички **улкус**

ангиодисплазија на колон